

Asia: VN/819/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntopalaute lyhyt­vuokrausta koskeviin säännöksiin

-

Tulisiko lyhyt­vuokrauksessa vapaa-ajanasuntoihin (mökkeihin) soveltua eri säännökset kuin vakituiseissa asuinkäytössä oleviin asuinrakennuksiin ja asuntoihin?

-

Lausuntopalaute rakennusten energiatehokkuutta koskeviin säännöksiin

Sähkötekni­sen kaupan liitto ry haluaa noudatella hallitusohjelmaan kirjattua säännösten minimivaatimusperiaatetta kuitenkin niin, että kaikkea neuvotteluissa saavutettua kansallista liikkumavaraa hyödynnetään.

Lausun­nos­samme esitämme toimia, joilla lisätään rakennusten uusiutuvan energian käyttöä ja samalla parannetaan merkittävästi rakennuksen energiatehokkuutta, alennetaan hiilidioksidipäästöjä ja vähennetään energiakustannuksia.

Lausun­nos­samme pidämme erittäin tärkeänä, että päästöttömät rakennukset toimivat täysimääräisesti yhteen Suomen energiajärjestelmän kanssa. Näkemyksemme mukaan se on mahdollista vain kattavan ohjaustoiminnallisuuden kautta.

Päästötön rakennus on määritetty rakennusten energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1275 liitteen I mukaisesti rakennukseksi, jonka energiantarve on olematon tai erittäin alhainen, joka ei aiheuta fossiilisten polttoaineiden hiilidioksidipäästöjä paikan päällä ja joka aiheuttaa olemattoman tai hyvin alhaisen määrän käytöstä syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä.

Päästöttömille rakennuksille asetettavilla energiantarpeen enimmäiskynnysarvoilla on suuri merkitys rakentamisen energiatehokkuusohjaukselle. 10 prosenttia nollaenergiarakennuksia alhaisempi primaarienergian kokonaiskäytön kynnysarvo ja vähintään kustannusoptimaalinen taso edellyttävät erilaisten taloteknisten ratkaisujen laajamittaista käyttöä, jotta vältytään kalliilta rakenteita koskevilta muutoksilta. Päästötön rakennus toteutuu kustannustehokkaasti vain käytön aikaista energiankulutusta tehostamalla.

Rakentamislain 37 §:ään on ehdolla lisättäväksi vaatimus energian käytön päästöjen huomioon ottamisesta energiatehokkuuden laskennassa.

Vaikka päästöt ja energiatehokkuus ovatkin kaksi eri asiaa, ja energiatehokas rakennus voi olla suuripäästöinen johtuen pääasiassa sen käyttämän energian päästöistä, on päästöjen huomioiminen tarpeen päästöttömään rakentamiseen siirryttäessä. STK ry:n näkemyksen mukaan energiatehokkuuden laskennassa on otettava huomioon energian käytön

päästöt.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin mukainen aurinkoenergian lisäämiseen varautuminen on järkevää etenkin uusissa rakennuksissa. Arkkitehtonista ja rakennusteknistä varautumista tulee täydentää sähköteknisellä varautumisella mm. johtoreitteihin ja sähkökeskuksiin, jotka on helppo ottaa käyttöön sitten, kun laitteistoja tosiasiallisesti aletaan asentaa.

Uudet rakennukset on suunniteltava alun perinkin siten, että niihin on mahdollista jälkiasentaa kustannustehokkaasti enimmäismäärä aurinkoenergilaitteistoja ilman merkittäviä rakenteellisia lisätoimia.

Aurinkoenergilaitteistojen käyttöönotto direktiivin esittämien määräaikojen puitteissa tulee merkittäväksi lisäämään uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian saatavuutta ja edistämään siten päästötöntä rakentamista.

Uusiutuvasta lähteistä peräisin olevan energian vähimmäisosuuden nosto laskennalliseen 52 prosenttiin perustuu esitysluonnoksessa sähkön, kaukolämmön ja jäähdytyksen tilastolliseen tarkasteluun. Vaikka kyseinen laskennallinen osuus toteutuisikin helposti, tarvitaan myös toimia, joilla huolehditaan koko energiajärjestelmämme toimivuudesta.

Rakennukset ovat osa energiajärjestelmäämme 40 prosentin kulutusosuudella. On täysin välttämätöntä varmistaa, että myös päästöttömät rakennukset toimivat täysimääräisesti yhteen energiajärjestelmämme kanssa.

Rakennusten todellisia tarpeita vastaavan energian käytön ohjaus ja yhteistoiminta sähköjärjestelmän sekä uusiutuvan energian paikallisen tuotannon kanssa ovat perusta päästöttömälle rakentamiselle. Päästöttömän rakennuksen tulee kyetä käyttämään uusiutuvaa, sääriippuvaista ja vaihtelevahintaista verkkosähköä. Tämä edellyttää, että rakennukset kykenevät mukauttamaan kulutustaan ja käyttämään puhdasta sähköä silloin, kun sitä on edullisesti saatavilla.

Kuormanohjausrajapinnan laajamittainen käyttöönotto sekä rakennusten akkuenergiavarastojen käyttöönoton ja kulutusjouston mahdollistavat kannusteet avaavat päästöttömän rakentamisen aikakauden, joka rakentuu puhtaan sähköenergian kustannustehokkaaseen ja kokonaisuuden kannalta optimaaliseen käyttöön. Ilman toimivia ohjauksia tämä jää haaveeksi.

Rakentamislain 37 §:n mukaan energiatehokkuutta on parannettava rakennuksen rakentamisluvanvaraisen korjaus- ja muutostyön tai rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä, jos se on teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti toteutettavissa. Onko säännöksen soveltaminen syytä sitoa rakennushankkeen luvanvaraisuuteen?

Rakentamislain 37 §:ää koskeva ehdotus esittää, että jatkossa energiatehokkuuden parantamisvaatimus ei riippuisi siitä, vaatiiko korjaus- tai muutostyölupaa.

Luvanvaraisuuskynnyksen poiston myötä myös pienemmät remontit tulisivat sen piiriin niin, että niidenkin yhteydessä tulisi arvioida energiatehokkuuden parantamista. Energiatehokkuuden parantamisella on aina positiivisia vaikutuksia rakennusten energiankulutukseen ja päästöihin. Ja koska teknisen, toiminnallisen tai taloudellisen toteutettavuuden arviointi korjaus- ja muutostöiden yhteydessä lienee jo nyt vallitseva käytäntö, tällä tarkennuksella tuskin olisi negatiivisia vaikutuksia.

Samalla haluamme tähdentää, että kannusteet energiatehokkuuden parantamiseen ovat välttämättömiä, kun todennäköisesti olemassa olevaan rakennuskantaan tullaan tarvitsemaan merkittävä määrä erilaisia muutos- ja korjaustöitä etenkin asuinrakennuksia koskevien asteittaisten kynnysarvojen alittamiseksi. Emme ota kantaa, pitäisikö ko kannusteiden olla tukia, avustuksia, rahoitusinstrumentteja vai verovähennysoikeuksia - pääasia, että haluttua ja vaadittua muutosta vauhditetaan ei vain säädösten nojalla vaan myös mahdollistavin keinoin.

Lausuntopalaute rakennustuoteasetuksen rikkomisen seuraamussäännöksiin

-

Lausuntopalaute suunnittelutehtävän kelpoisuuksia koskevaan siirtymäsäännökseen

-

Muu lausuntopalaute

-

Muhonen Sallamaari
Sähköteknisen Kaupan Liitto ry